

Soms is gebruik van de kunstzeug EMMA rendabel

Peter Roelofs, Cock Huysman, PV; Anita Hoofs, VPB-Sterksel; Gerard Plagge, VPB-Raalte

Op de Varkensproefbedrijven in Raalte en **Sterksel** is de kunstzeug "EMMA" onderzocht. De EMMA is gebruikt bij jonge biggen als vervanger van de zeug en bij te spenen achterblijvers om de "zoogperiode" te verlengen. Uit dit onderzoek blijkt dat meestal beter een pleegzeug kan worden ingezet. Soms, met name bij de opvang van achtergebleven biggen, kan de kunstzeug rendabel worden ingezet.

Op het Varkensproefbedrijf in Raalte zijn in 1992 de technische resultaten onderzocht van biggen die gedurende de zoogperiode (vanaf 2-4 dagen tot 4 weken) zijn opgefokt bij de kunstzeug EMMA. Dit is de toepassing voor "boventallige" biggen: biggen waarvoor bij de eigen zeug geen functionele speen beschikbaar is. De biggen bij de EMMA groeiden veel langzamer dan de biggen bij de eigen zeug, maar het uitvalpercentage was ook lager (4% in plaats van 7,4%). Op Varkensproefbedrijf in Sterksel is de EMMA gebruikt om de zoogperiode van achtergebleven biggen (gemiddeld 4,3 kg) kunstmatig te verlengen. De groeisnelheid tussen 29 dagen en afleveren was 421 gram per dag en het sterftepercentage 3,7%. Van vergelijkbare maar normaal opgefokte achterblijvers, was de groei 359 gram per dag en het sterftepercentage 15,5%. Op basis van deze technische resultaten en de destijds geldende prijzen is voor bepaalde bedrijfssituaties berekend wanneer gebruik van de EMMA rendabel is.

Opvang van "boventallige" biggen

Het gebruik van de kunstzeug EMMA voor de opvang van boventallige biggen is duurder dan een zoogperiode bij een pleegzeug (een af te voeren zeug met goede moedereigenschappen) of bij de eigen zeug. Of het gebruik van de EMMA economisch rendabel is hangt vooral af van de uitvalpercentages onder de "boventallige" biggen bij een pleegzeug of bij de eigen zeug.

Wanneer de uren arbeid die aan het gebruik van de EMMA worden besteed moeten worden vergoed is het gebruik van de EMMA pas

rendabel als de uitval zonder EMMA hoger is dan 50%. Zo'n hoge uitval is onwaarschijnlijk, zodat het gebruik van de EMMA meestal niet rendabel zal zijn wanneer de arbeid op het bedrijf schaars is. Als er op een bedrijf een ruim arbeidsaanbod is, worden de arbeidskosten niet altijd doorgerekend in de kostprijs. De EMMA is dan rendabel als de uitval bij een pleegzeug hoger is dan 27% (300 zeugen) tot 37% (100 zeugen). (Voor de vernieuwde EMMA is volgens de leverancier minder arbeid nodig. De drempelwaarde voor uitval waarboven de EMMA rendabel is ligt dan tussen de genoemde waarden in.) Het sterftepercentage van gezonde



biggen zal na overleggen naar een pleegzeug waarschijnlijk lager zijn dan de genoemde percentages. Het is dan, onder de in rapport P|.113 aangegeven uitgangspunten, economisch aantrekkelijker de “boventallige” biggen over te leggen naar een pleegzeug dan naar de EMMA.

Het sterftepercentage van “boventallige” biggen bij de eigen zeug is waarschijnlijk hoog. Als er geen pleegzeug beschikbaar is, is gebruik van de EMMA voor “boventallige” biggen, vooral op grotere bedrijven met een ruim arbeidsaanbod, meestal rendabel ten opzichte van opfok bij de eigen zeug.

Verlengde zoogperiode voor **achterblijvers**

Achterblijvers kunnen bij het spenen worden overgelegd naar de EMMA, naar een pleegzeug of worden opgefokt met de normale biggen. Opfok bij de EMMA is veel duurder dan de andere twee alternatieven. Bij een beperkt arbeidsaanbod is gebruik van de EMMA pas rendabel als bij een pleegzeug of bij normale opfok 25% van de gespeende achterblijvers uitvalt. Bij een ruim arbeidsaanbod is de EMMA

rendabel als de uitval bij een pleegzeug of bij normale opfok ruim 10% is.

Vernieuwde EMMA

Nadat het onderzoek was afgerond is de EMMA sterk aangepast. Volgens de leverancier is de benodigde werktijd afgenomen van 15 minuten per dag naar ongeveer 5 minuten per dag en is het apparaat ongeveer 25% goedkoper geworden. Er zijn minder voederadditieven nodig en de kunstmelk wordt elk uur vers en warm verstrekt.

Uit het onderzoek met de “oude” EMMA is gebleken dat de kosten van de EMMA pas ongeveer gelijk waren geweest aan de kosten van een pleegzeug als er geen arbeid nodig was, de prijs halveerde en er geen additieven nodig waren. De nieuwe EMMA is dus nog steeds duurder dan een pleegzeug, maar de technische resultaten, met name de uitval, zijn gunstiger. Op sommige bedrijven kan gebruik van de EMMA daarom toch rendabel zijn. Aan de hand van de resultaten van uw bedrijf en de berekeningen in rapport P|.113 kunt u nagaan of de EMMA op uw bedrijf rendabel ingezet kan worden. ■